

I tijela Hrvatskog sabora šute o problemima sudskih vještaka

Premijer je lani u kolovozu rekao da problem naknada sudskih vještaka, nakon 26 godina, napokon treba riješiti. Onda su u Ministarstvu pravosuđa i uprave rekli da će to riješiti bez novog zakona pa se predomislili. I Hrvatski sabor šuti, zato se sudski vještaci sad okreću Bruxellesu

piše Edis Felić edis.felic@lidermedia.hr

Ne mogu dokučiti zbog čega nijedna vlada u posljednjih 26 godina nije željela uskladiti naknade sudskim vještacima, koje su danas tek desetina onih koje imaju primjerice odvjetnici (prema tarifi). Pitao sam i predsjednicu Hrvatskog društva sudskih vještaka i procjenitelja (HDSViP) Melitu Bestvinu, našu redovitu čitateljicu, ima li saznanja o tome što je razlog šutnje i desnih i lijevih vlada na njihove apele, no nije mi znala reći. Udruga se obratila i Hrvatskom saboru, ali budući da je Hrvatska formalno parlamentarna demokracija, a u stvarnosti Vlada je ta koja kontrolira parlament, tako je i Sabor samo ponovio šutnju svoje gazdarice – Vlade RH. Sad vještaci o svemu žele upoznati Bruxelles.

O tom sam problemu pisao, pa će možda neki smatrati da nema potrebe da se ponavljam. No postoje ekstremne situacije, a mislim da je to i ova, kada čovjek praktički mora dosađivati mjerodavnima i reći im: 'Dajte, ljudi, ispravite tu pogrešku već jednom, to više nije normalno.' Pogotovo mislim da o tome treba opet pisati jer je HDSViP 10. siječnja ove godine poslao zahtjev za pristup informacijama u kojem traži odgovor zašto se radna tijela Sabora (Odbor za ljudska prava i nacionalne manjine i Odbor za predstavke i pritužbe) nisu očitovala o prijašnjem zahtjevu da im se obrate čelnici te udruge. Međutim, nema odgovora ni na zahtjev za pristup informacijama, a pitanje je hoće li ga i biti jer Bestvina podsjeća na nedavni istup zastupnice Mirele Ahmetović, koja

je za govornicom kritizirala saborska tijela zato što ni zastupnicima ne daju odgovore.

Premijerova riječ

Bestvina podsjeća i na riječi premijera Andreja Plenkovića, koji je sredinom kolovoza prošle godine (nakon što mu je HDSViP u lipnju poslao dopis) rekao da je o tome upoznato Ministarstvo pravosuđa i uprave te da se problem treba riješiti. A onda nastaje tipična birokratska igra u kojoj su iz Ministarstva poručili da će problem koji imaju sudski vještaci biti riješen do kraja 2023. (nije riješen), i to neovisno o planiranom donošenju Zakona o sudskim vještacima, da bi ministar nedavno izjavio da će se to ipak riješiti donošenjem tog zakona. To je daljnje odgađanje, smatra Bestvina, rješavanja problema koji se ne rješava četvrt stoljeća! Zakon bi trebao urediti niz postojećih neuređenih pravila komunikacije sudova i vještaka, sve prema Smjernicama o ulozi sudskih vještaka u pravosudnim postupcima država članica Vijeća Europe, koje je Hrvatska prihvatila 2015. godine.

Doduše, prema ažuriranom Planu aktivnosti Ministarstva pravosuđa, nacrt prijedloga zakona u saborsku proceduru Vlada bi trebala poslati u prvom kvartalu ove godine. Formirana je radna skupina, koja je imala prvi radni sastanak u rujnu 2023. i nakon toga nije sazvan nijedan sastanak, a s obzirom na to da je upravo počeo posljednji mjesec ovoga kvartala, čini se da od toga nema ništa. Pogotovo jer nam slijede izbori, vjerojatno u drugom kvartalu ove godine. Međutim, čini se da je čekanje na Zakon samo sipanje iz šupljeg u prazno jer, kako kaže Bestvina, problem se može riješiti usklađivanjem pravilnika koji tretira to pitanje – sa Zakonom o sudovima. Prijedlog tog pravilnika bio je, doduše, na esavjetovanju koje je završeno 8. siječnja prošle godine, a nakon prispjelih 865 primjedbi nije ni do danas donesen.

Nakon izbora ništa novo

Zbog svega toga HDSViP je poslao zahtjev saborskim tijelima (kao i pučkoj pravobraniteljici, od koje također još nema odgovora) kako bi saborske zastupnike upoznao o svemu. Ali kao što sam već naveo ono što je svima poznato, u Hrvatskoj ne kontrolira Sabor Vladu, već Vlada Sabor, pa je vjerojatno i to razlog šutnje saborskih tijela. Strpljenje su članovi HDSViP-a davno već izgubili, pa najavljuju da će morati svoj problem iznijeti odgovornim odborima Europske komisije i Vijeća EU-a. Neka to naprave jer nakon 26 godina dokazivanja nečeg što je bjelodano nema smisla čekati više ni izbore jer, da ponovim, jednako su nezainteresirani i lijevi i desni, pa je sudskim vještacima svejedno tko će biti sljedeći premijer i ministar pravosuđa i uprave. [OB]

POST SCRIPTUM

Samo bih podsjetio još jednom na naknade sudskih vještaka. Oni su 1998. imali jednaku vrijednost radnog sata kao odvjetnici i sudski tužmači. Potonjima su naknade tijekom godina rasle, od listopada 2022. odvjetnicima je satnica bila povećana na 99,54 eura bruto (bez PDV-a), a sudski vještaci i dalje smiju naplaćivati strankama 9,29 eura po satu, kao što im je određeno prije 26 godina.
